

PRENUMERATA:

miesięcznie w Lwowie 13-00 K., z dostawą do domu 15-00 K., z przesyłką w Polsce 15-00 K., w innych państwach K. 17-50 Zł. Zmianę adresu dopłaca się 60 h.

Cena pojedynczego numeru 50 hal. Całym obszarem Polski

60 hal.

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie o godz. 6 rano, w poniedziałek o godz. 11 rano

CENY Opublizacji:

Ogłoszenia za 1 wiersz nonpareil K 1. Paski na str. tekst. o 100% drożej. „Nadestane” i „Nekrologja” za wiersz nonp. 3 K. — „Komunikaty” po kronice za wiersz nonp. 5 K. Drobne ogłoszenia 50 h. od wyrazu a po 50 hal. tłustym drukiem. Dla poszukujących pracy po 20 h., tłustym drukiem po 40 h. Ogłoszenia na niedzielę i święta o 50% drożej.

Redakcja przy ulicy Ossolińskich i. 15. — Administracja przy ulicy Chorażczyzny i. 26. — Redaktor przyjmuje wyłącznie między godziną 4—5. Biura Administracji otwarte codziennie o godzinie 6-ej rano do godziny 6-ej wieczór. — Adres dla telegramów: „Kurjer”, Lwów. — Rękopisów nie zwraca się. — Telef. redakcyjny 19. — Warszawa prenumeratę przyjmują i pojedyncze egzemplarze sprzedają: Biuro dzienników „Promień”, ul. Widok 19, oraz Adm. in. „Gazety Lud.”, ul. Świętokrzyska 17.

Nakładem Spółki wydawniczej „Kurjera Lwowskiego”.

Redaktor naczelny Jan Dąbski

Korona i marka.

Skończy się prawdopodobnie na 70:100.

(Od naszego korespondenta warszawskiego.)

Warszawa, 11. stycznia 1920.

W sytuacji sejmowej najwyższe miejsce zajmuje dziś kwestja stosunku korony do marki. Nawet sprawy polityki zagranicznej i ratyfikacja traktatu pokojowego zeszyły na dalszy plan wobec kwestji walutowej.

Ciężar sytuacji spoczywa obecnie w komisji budżetowej. Tam przez cały dzień wczorajszy toczyła się zażarta dyskusja nad sprawą walutową. Nie znać wcale uspokojenia umysłów — przeciwnie, coraz większe rozgniewanie, podniecanie rozmaitymi niedowarżonymi incydentami.

Na wczorajszym posiedzeniu komisji budżetowo-skarbowej, które się z przerwą toczyło cały dzień, postawie podzielili się na trzy grupy.

Pierwsza grupa: zwolennicy stosunku korony do marki jak 100:85. Należą do niej wszyscy posłowie galicyjscy i z byłej okupacji austriackiej. Nawet ende y galicyjscy, którzy z początku szli w innym kierunku — pod wpływem strachu przemienili się w zwolenników koronowych.

Druga grupa zwolennicy projektu rządowego, t. j. stosunku 100:70. Należy do niej Narodowe Zjednoczenie ludowe (grupa Skulskiego i Dubanowicza), oraz endecy z Królestwa.

Trzecia grupa: to zwolennicy „zerznięcia korony”. Są oni za relacją 100:60. Są to posłowie z byłego zaboru pruskiego, którzy zawsze zarzucają Galicji „brak patriotyzmu i bankructwo moralne”.

Chwilami wojna o walutę przemienia się w Sejmie w wojnę wszystkich byłych dzielnic Polski ze sobą. Poseł Hryckiewicz tak się zapalił w dyskusji przeciw koronom, że nazwał posłów galicyjskich „nie tylko materialnymi, ale i moralnymi bankrutami”.

Poseł Witos wskazał na niebezpieczeństwo wszczynania takiej wojny dzielnicowej, bo z tego mogą być daleko idące konsekwencje polityczne.

Mimo dziewięć-godzinnej dyskusji, do porozumienia nie doszło. Komisja budżetowa rozeszła się bez rezultatu, a dalszy ciąg obrad odejdzie się w poniedziałek rano o godzinie 10.

Wszystkie bloki mobilizują siły do dalszej walki. Zwłaszcza „narodowo-ludowi” endecy mobilizują siły, aby ubić koronę. W dziennikach czytamy rozkazy do posłów, aby jawili się na następną sesję w Sejmie, bo to będzie chwila decydująca.

Cały obecny ton bojowy do tak delikatnej materji, jak regulowanie waluty, wprowadził niewątpliwie minister skarbu, p. Grabski, który nie umie się posługiwać narzędziem delikatnym, ale chwytą odrazu za nóż rzeźnicki. Nie od dziś pan Grabski ściga Galicję i korony. Już podczas robienia traktatu z Austrią, p. Grabski, jako delegat ekonomiczny w Paryżu, traktował sprawy galicyjskie z lekceważeniem, i dlatego traktat z Austrią, z punktu widzenia ekonomicznego, jest dla nas niekorzystny.

Sytuacja liczebna w komisji budżetowej i Sejmie układa się w ten sposób, że, zdaje się, przejdzie relacja 100:70.

Zaciekle ataki bolszewickie rozbiły się.

Warszawa. (Pat.). Komunikat sztabu generalnego z 12 b. m. Front litewsko-białoruski: Bolszewicy atakowali w dalszym ciągu nasze pozycje między Dubną a Sliną, wprowadzając do akcji znaczną ilość artylerji, pociągi pancerne i oddziały kuku dywizji piechoty. Po kilkugodzinnej zaciętej walce ataki na całym froncie odparto, zadając przeciwnikowi dotkliwe straty. Po przejściu naszych oddziałów do kontrakcji bolszewicy, ści-

gani przez nas, w popłochu wycofali się za linję jeziora Dryssy. W pościgu tym wzięto wielu jeńców i zdobycz, która nie jest jeszcze obliczona. Ataki bolszewików na wschód od Uszcza zostały przez nas odparte. Na wschód od rzeki Płyczy nasz posterunek ulański rozpedził oddział bolszewicki pod wsią Kurań. Front wołyński Spokój.

Haller.

Naczelnik Piłsudski w Lublinie.

Lublin. (Pat.) O g. 10 wiecz. udał się Naczelnik na raut, urządzony w halach towarzystwa muzycznego, a następnie na przedstawienie w teatrze wielkim. Podczas obiadu galowego danego przez miasto na cześć Naczelnika, prezydent rady miejskiej Turczynowicz powitał Naczelnika gorącym przemówieniem, jako wyobraziciela martyrologji polskiej i przewodnika, który pokazał, że nie wolno oddawać się zwątpieniu, lecz trzeba poświęcić wszystko dla odrodzenia wolnej Ojczyzny. Witamy Cię Panie Naczelniku jako **Wodza najwyższego naszej armji białej**, która dziś idzie w przestrzeń na wschód, idzie w zmienionych warunkach politycznych, idzie **w celach szlachetnych Unji Lubelskiej**. Pozwól Panie Naczelniku, że na Twoje ręce złożę hołd dla tej armji i najgłębsze moje życzenie, aby spełniła to posłannictwo dziejowe. To posłannictwo cywilizacyjne, które musi wytworzyć nie tylko dobro Polski, ale i dobro narodów z Polską sąsiadujących.

Przemawiali dalej biskup Fulman, wiośc. Karpiński i i.

Naczelnik Państwa w odpowiedzi przemówił jak następuje: Przy przyjęciu mnie w Lublinie jeden z mówców wskazał mi na moją słabość, słabość zrozumiałą, słabość w stosunku do mego ojczystego grodu (Wilno). Prosił mnie przeto, abym w stosunku do Lublina i do jednej z instytucji lubelskich zachował chociaż część tej miłości, która tak naturalnie wzrasta w sercu mojem do innej. Proszę Panów! Z Lublinem jestem związany uczuciem prywatnej mojej natury.

Niech mi będzie wolno w imieniu własnem i tych błędnych chłopaków, którymi dowodziłem, zatraconych, szukających drogi, niejednokrotnie bliższych zwątpienia i zbołałych, wyrazić jeszcze raz dzisiaj, gdy wielkimi już jesteście, wyrazić w imieniu masy matucznych żołnierzy głęboką i serdeczną wdzięczność. Umieście wtedy panowie, gdy nas tutaj spotykaliście, wtedy, gdy nam ciężko było, umieście nam dać osłode naszego życia, umieście z taktom godnym serca polskiego podkreślić to, co w nas żyło, że byliśmy nie zatraconcami, nie sługami, ale tymi, którzy bronią własnej ojczyzny. Umieście zawsze znaleźć w sobie ten tań i wyraźnie powiedzieć, że nas wiata, kochacie i miłujecie jako żołnierzy polskich. Umieście wtedy, gdy nad nami jak i nad całą Polską wisiła ciężka przemoc, tem cięższa, że w bagnety uzbrojona, tem cięższa, że działo się to podczas wojny z jej dzikimi prawami, u-

mieście zdobyć się na podkreślenie, że jeżeli my związani byliśmy z armią obcą, to wy specjalnie nas z pośród armji obcej wybieracie i specjalnie nas jako żołnierzy polskich czcicie. Tę wdzięczność żołnierską wtedy, gdy byliśmy słabi i wtedy, gdyśmy przeżywali tę epopeję żołnierską, zachowamy w głębokiej, serdecznej pamięci dla Lublina, który nam dawał kawałek serca, jakiego się żołnierzowi każdemu od jego ojczyzny należało. To jest mój prywatny, mój serdeczny stosunek do Lublina i Ziemi Lubelskiej.

Przeżyliśmy ciężkie czasy okupacji, która nam nieraz zwoźnicze drogi i mosty ku sobie budowała, okupacji, która jeszcze nowy podział Polski urządziła, która do tych kilku części Polski, zmuszanych przez setkę lat żyć różnem życiem dodała jeszcze jedno różne życie w Polsce. Pamiętam wówczas moje uczucie, pamiętam jak bagnet i przemoc podzieliła jeszcze tę część Polski, która jednością była.

Nowe słupy graniczne, nową granicę przeprowadziła nie dbając o życie polskie. I przypominam sobie, przysnąję to boleśnie, pewien rumieniec wstydu, który moją twarz oblewał na widok jak Polacy łatwi są do podziału, między jedną częścią, a drugą.

Jednym z przekleństw naszego życia, naszego budownictwa państwowego jest to, żeśmy się podzielili na kilka rodzajów Polaków, że mówimy jednym polskim językiem, a inaczej nawet słowa polskie rozumiemy, żeśmy wychowaliśmy wśród siebie Polaków różnych gatunków, Polaków z trudnością się porozumiewających.

Lublin pierwszy dał przykład wyrzeczenia się partykularyzmu. Lublin pierwszy przystąpił do zjednoczenia się wszystkich dzielnic Polski. To zasługa Lublina, podkreślam, była to zasługa Lublina. Sprawa zjednoczenia wszystkich dzielnic Polski niezakończona, a zjednoczenie Ojczyzny jest często jeszcze słowem, a nie tą realną treścią, Polska, jeśli chce być silną w codziennej pracy, w życiu, to może nią być tylko Polska zjednoczona i Polska, która jest jednością.

Polska wyśniona, wymarzona, ma wielkie wojsko, wielkie tryumfy, wielką silną potęgę na zewnątrz, którą wrogowie i przyjaciele szanować i uznawać, choćby nie chcieli muszą. Lecz uderzmy się w piersi. Czy mamy dość wewnętrznej siły, czy mamy dość tej potęgi materialnej, aby wytrzymać jeszcze te próby, które nas czekają?

oddające z wypłat P. K. P. i dlatego kategorię przeciwnie sprzeciwia się wnioskowi p. Krzaka.

Mn. Grabski stwierdził, że banknoty 10.000 koronowe, które zostały wypuszczone przez P. K. P., były zakupione przez tę kasę na giełdzie warszawskiej i dlatego muszą być honorowane.

Następnie przystąpiono do głosowania, w którym żaden wniosek nie uzyskał większości. Wskutek tego zarządził przerwę, aby dać możliwość frakcyjom do zastanowienia się nad położeniem.

W czasie przerwy posłowie małopolscy wraz z posłami byłej okupacji obradowali pod przewodnictwem p. Adama, gdzie zapadła uchwała, aby odstawać przy relacji 85:100, a gdyby relacja ta się nie utrzymała, usunąć się od dalszych obrad. Posłowie którzy wrócili bezpośrednio ze Lwowa, Krakowa i innych miast Małopolski, wskazywali na wzburzenie jakie tam panuje i domagali się aby nie ustępowano z raz obranej drogi.

Podjęciu przez komisję dalszych obrad przewodnił w imieniu Nar. Zw. lud. p. Wojdaliński, oświadczając, że on i jego polityczni towarzysze lęda głosowali za relacją rządową.

P. Hausner, który wrócił ze Lwowa, oświadczył, że wobec strajku kolejowego, który zagrażał odcięciem komunikacji ze wschodem, minister kolei Bartel wysłał do Lwowa telegram donoszący, że rząd zgadza się w stosunku do kolejarzy na relację 100:100 i na żądanie kolejarzy aby oprócz korony był przejściowy kurs marki wedle tej relacji.

Wskazywał dalej na wzburzenie opinii publicznej w całym kraju i na skutki, jakie proponowana przez ministra relacja może mieć dla wschodniej Małopolski i dla Cieszyńskiego.

P. Grabski kategorię przeciwnie zaprzeczył twierdząc u p. Hausnera, jakoby minister Bartel dał kolejarzom lwowskim podobne przyrzeczenie. Min. Bartel jest najbardziej stanowczym wrogiem dyktowania relacji przez urzędników i robotników. Z upoważnienia rady ministrów zapewnił on tylko interesowanych, iż przy jakiegokolwiek relacji kolejarze szkody nie poniosą.

Przy drugim względnie przy trzecim głosowaniu relacja 85:100 miała 9 głosów za, a 20 przeciw, 74:100 miała 4 głosy za a 16 przeciw, 70:100 miała 4 za, a relacja 60:100 uzyskała tylko 4 głosy.

Wobec tego, że wniosek relacji małopolskiej upadł, posłowie małopolscy wstrzymali się od dalszego głosowania. Przewodniczący stwierdził, że wniosek rządowy względnie przeszedł. Na to p. Małupa (lud.) oświadczył, że głosowania nie można uważać za miarodajne, ponieważ wniosek był wnioskiem mniejszości.

Przy czwartym głosowaniu za wnioskiem rządowym głosowało 17 posłów, w czym 4 ludowców

P. Gabiński proponował, żeby z powodu nieobecności p. Witosa, głosowanie odroczyć aż do jego powrotu, ale mn. Grabski przeciw temu zaprotestował i wniosek Gabińskiego upadł.

Relacja rządowa została w głosowaniu przyjęta.

Przemysł łódzki pierwszorzędnym czynnikiem naszej waluty.

Łódź. (Pat.). Minister przemysłu i handlu między innymi przyjął wczoraj przedstawicieli przemysłu, którym oświadczył między innymi: Łódź jest ośrodkiem przemysłu najpierwszorzędnego znaczenia dla kraju, a zwłaszcza dla eksportu, w nieporównanie wyższym stopniu, niż wszystkie inne centra przemysłu, może się przyczynić do podniesienia naszego bytu politycznego, a co za tem idzie, **naszej waluty.** Należy dążyć do uruchomienia tego przemysłu, który niesłychanie ucierpiał pod okupacją niemiecką, w czasie której wywieziono szereg instalacji, połowę turbin i więcej, niż połowę surowców, a przemysł ten jednak świeżo uruchomiony **pracuje w 30 procentach i pokrywa całą część zapotrzebowania naszej armji,** bez pracy jego zwłaszcza pod względem ciepłej odzieży, trudno sobie wyobrazić, jak mogliśmy sobie dać radę. Znaczenie więc jego w porównaniu z czasem przedwojennym obecnie niewątpliwie wzrosło. Obawy, jakoby robotnik odzwyczaił się od pracy i trudno go było z powrotem w ten tryb wprowadzić, nie sprawdziły się. Co się tyczy **przeszkód** w dalszym uruchomieniu przemysłu, to są dwojakiej natury. Na pierwszy plan wysuwa się

zagadnienie węgla. Zapotrzebowanie węgla dałoby się pokryć przez zwiększenie obecnej produkcji węgla i przez zwiększenie ilości godzin pracy. Gdyby każdy górnik pracował tylko jedną godzinę dziennie więcej, to możnaby otrzymać **50 proc. węgla**, przeznaczonego dla przemysłu. Praca **jednego górnika w Zagłębiu daje możność pracy 15 robotnikom w przemyśle włókienniczym.**

To jednak nie załatwi radykalnie pomocy potrzebnej przemysłowi, jeżeli organizm gospodarczy będzie nadal tak chory, jak obecnie, jeśli nadal będzie urwała

katastrofalna drożyzna i ciągły spadek waluty. To też wydatnej pomocy w tym kierunku należy oczekiwać od ententy. Można mieć nadzieję, że ententa w związku z ratyfikacją traktatu użyczy nam swej pomocy, która będzie dotyczyła w pierwszej linii

kwestji taboru niemieckiego i austriackiego. Ententa będzie to musiała zrobić w własnym interesie, bo sytuacja z godziny na godzinę staje się groźniejszą, i my tej pomocy domagać się mamy prawo. W konferencjach z przedstawicielami przemysłu wielkiego i drobnego i z przedstawicielami kupców, zdawało się wysuwać na pierwszy plan, że przemysł okręgu łódzkiego pragnie eksportu, a to w swoim interesie, aby przezeń mógł

zakupić surowce. Pozostaje to w związku ze spadkiem waluty, bo gdy Łódź musiała zakupić surowce, nie znalazła na to pieniędzy. Wreszcie muszę zaznaczyć, że przemysł łódzki dąży

do zorganizowania się, i już istnieje szereg związków. W dzisiejszych warunkach działalność takiego zrzeszenia jest konieczniejszą niż kiedykolwiek. Zachód bowiem tem nas właśnie bije, że może masowe operacje przedsięwziąć. W dalszym ciągu konferencji omawiano pomoc rządu w sprowadzaniu surowców z południowej Rosji i kwestję możliwości stosunków naszych ze Wschodem.

Karawaną przez Ukrainę.

Dalszy ciąg opisu inż. Łuczковского.

Następny postój, tj. dnia 23, odbył się w fabryce cukru w Turbowie. Trafiliśmy na moment, kiedy oddział galicyjskich wojsk ukraińskich rekwirował 600 worków cukru bez zapłaty i pokwitowania odbioru. Tu trzeba wyjaśnić, że obecnie zarówno wojska powstańcze jak reszki wojsk galicyjskich utrzymują się kosztem cukru galicyjskiego po cenach wycenianych go na owies, mąkę, kożuszki itd. Kożuszek, tzw. poluszubok dość lichy, kosztuje a raczej jest opłacany 2 workami cukru po 6 pudów, t. j. około 200 kg.

Po wyekspedjowaniu „interesantów“ zostaliśmy przez miejscowy komitet fabryczny rozlokowani po domach oficjalistów i po zjedzeniu jak zawsze pewnej ilości gorących kartofli ze słoniną i herbaty, co stanowiło zawsze około godz. 4—5 nasz obiad i kolację, zasypialiśmy jak zwykle na podłodze na słomie, na pół rozebrani, gotowi każdej chwili do drogi i czujni na wszelkie szmery za domem i na każde szczekanie psów. Dnia 27 o 7-ej

ruszyliśmy w stronę Winnicy.

Taktyczne względy nakazywały tak duże miasto i zbiorowisko dużej ilości galicyjskich wojsk ukraińskich przytem siedzibę tyfusu, ominąć, przeto karawana ruszyła na Pietniczany, majątek hr. Z. Grocholskiego. Pomysł był dobry, lecz w Pietniczanych po przejrzeniu dokumentów kazano nam ruszyć dalej.

W Winnicy stał H. Iczanie było spodziewane wkroczenie powstańczych wojsk atamana Szepela. Wysłani naprzód wywiadowcy przynieśli wiadomość, iż prawie cała polska kolonja z Winnicy wyemigrowała z Konsulatem polskim do Żmerynki i o dalszych jej losach nic nie wiadomo. Przechodząc popiesznie Pietniczany otarliśmy się o zachodnie krań-

ce Winnicy. Karawana nasza budziła dość wyraźne zaciekawienie, lecz na szczęście tylko wśród ludności cywilnej. Po kilkunastu minutach byliśmy za Winnicą, a gdy już mrok zapadać zaczynał, doszliśmy do Jakuszyńca (własność hr. Russanowskich).

Przepięknie niegdyś urządzone wzorowe gospodarstwo przedstawia dzisiaj obraz nędzy i rozpaczli. Zaczęliśmy się rozglądać za miejscem na nocleg, lecz, niestety, wszystkie budynki bez okien i drzwi, te zaś, które mają okna i drzwi, gościły jeszcze bardzo niedawno chorych na tyfus tak, że jeszcze słoma po nich pozostała. Postanowiliśmy zanicować w krowiarni, jakkolwiek na środku leżał na pół zjedzony koński zwłok. Lecz nim jedna część zdążyła obejrzeć zabudowania gospodarze, to druga część weszła w porozumienie z chatkowym i (służba dworska) i ci nas u siebie rozlokowali.

Dnia 28, a była to pamiętna niedziela, która chyba nikomu z naszych towarzyszy nie wyjdzie z pamięci, ruszyliśmy o pół do 8-mej wytkniętą marszrutą na Mikulińce do Borkowic, gdy jednak przyszło do rozstajnych dróg i do zbieżności z doskonałymi tyńskimi szosy na boczną drogę na Mikulińce, właściciele koni zaczęli przedstawiać trudności i wyczerpanie na jakie narażone będą konie, gdy pójdą po zupełnie nieutartej drodze. Zał mi było koni, które tak pracowicie ciągnęły dość duży ładunek i pierwszy raz uległem, zmieniając swój pierwotny plan i to okazało

niepowetowaną kłeskę dla całej karawany.

Jak rzekłem, ruszyliśmy dalej na Lityn głównym traktem, wysyłając dwóch wywiadowców dla zasięgnięcia języka. Około godz. 10 zaczął padać ciężki śnieg i kładli się cicho, ścieląc nam biały kobierzec. W tem na trzeciej wiorście spotkali nas nasi wywiadowcy meldując z przerażeniem iż ludzie żywcem przestregają nas i za wszelką cenę odradzają nam wjeżdżać do Lityna, gdyż

w Litynie stoi ataman powstańczych wojsk na Ukrainie

i bardzo jest wrogo usposobiony do Polaków i że może nam grozić nieszczęście.

Nie było czasu do stracenia. Padł rozkaz — wozy zawróciły na miejscu i po upływie 1 minuty już karawana wracała do rozstajnych dróg o 9 wiorst, ażeby jednak pojechać na Mikulińce. Gdyśmy przyjechali do polnej drogi na Mikulińce, odłączyła się jedna podwoda p. Jana Czajkowskiego z 10 osobami i pojechała do Winnicy.

Nasze wozy wjechały na polną drogę już i tak mocno zasypaną śniegami, a zadymka śnieżna utrudniała odnalezienie śladów. Postępowaliśmy jednak wytrwale i ciągle. Była to najcięższa droga pod względem atmosferycznym i skończyła się dopiero o zmroku.

Inż Jan Łuczkowski

Dyskusja aprowizacyjna w Radzie miejskiej.

Wczoraj przeprowadziła Rada miejska dalszy ciąg dyskusji nad opłakanymi stosunkami aprowizacyjnymi w naszym mieście. Przewodniczył posiedzeniu wicepr. dr. Stahl. Galerje zapełnione były ludnością obujga płci, ze sfer robotniczych. W czasie dyskusji dochodziło chwilami do głośnych awantur, zwłaszcza kobiety bardzo hałasowały, podnosząc żale i wykrzykniki, niekiedy nieparlamentarne, pod adresem „panów“, magistratu, lub bezpośrednio przeciw mowcom.

Na wstępie posiedzenia wicepr. dr. Stahl odniósł wspomnienie pośmiertne bl. p. dr. Aszkenazemu, byłemu wiceprezydentowi miasta.

Pierwszy zabrał głos przewodniczący komisji aprowizacyjnej, red. Laskownicki, przedstawiając obecny stan aprowizacji miasta. Mąka chlebowa na razie wystarczy na jakiś czas, wypiek chleba znowu się pogorszył, rzekomo skutkiem złego mielenia ziarna. Postanowiono obecnie badać mąkę przez osobnych znawców i urządzić rewizję piekarni. Jeżeli stwierdzona będzie wina piekarza, będzie mu odebrany wypiek chleba. Podjęto kroki, aby ludność mogła otrzymywać pełne racje chleba. Wspomniał też mowca o wzrastaniu cen mięsa.

Następnie dyrektor rzeźni miejskiej, p. Krzy-

„Apollo”⁶⁶ Dziś z powodu koncertu tylko do godz. 1:30 Wszelkmoć miłości

Nowość w twórczości „Nordisk”
po raz ostatni.

ury udzielono ogółem w 72 miejscowościach 1256 pożyczek w łącznej kwocie K 2,674.400.—.

Dla robotników kwalifikowanych udzielono ogółem w 11 miejscowościach 317 pożyczek w kwocie K 309.170.—.

Przemysłowcom i rzemieślnikom udzielono ogółem w 30 miejscowościach 680 pożyczek w łącznej kwocie K 5,238.850.—.

Kupcom udzielono ogółem w 20 miejscowościach 171 pożyczek w łącznej kwocie 913.550.—, z tego w Krakowie 127 pożyczek w kwocie K 475.350, we Lwowie 14 pożyczek w kwocie K 112.000.—.

Spółkom i organizacjom wydano w 4 miejscowościach 11 pożyczek w kwocie K 315.000.—.

Odsetki od wszystkich tych kredytów w stopie od 4 do 5 i pół proc. płatne są z góry. Wedle bilansu za rok 1918 przypadły do zapłaty odsetki w łącznej kwocie K 1,883.459.88, z czego zapłacono w r. 1918 K 1,209.183.21 tak, że z tytułu odsetek pozostała na r. 1919 zaległość w kwocie K 674.276.67, przeważnie od klientów z wschodniej części kraju, jako bezpośredni skutek zawieruchy ukraińskiej.

W listopadzie 1917 r. w najkrytyczniejszym czasie, kiedy brak środków żywności w miastach dawał się najdotkliwiej odczuwać stworzono przy Zakładzie Oddział aprowizacyjny. W ciągu rocznej działalności zakupiono rozmaitych towarów spożywczych za kwotę przeszło K 19,000,000.— i przydzielono zarządom gmin wiejskich do rozdania ludności. Główny cel tego oddziału, tj. uzyskanie od b. austriackich władz centralnych sprawiedliwszego przydziału towarów zagranicznej proveniencji został w wysokiej mierze osiągnięty. Oddział ten został z końcem r. 1918 zwinięty i przekształcony w samodzielną spółkę Aproprowizacji Miast.

Po rozpadnięciu Austrii nie zaprzestał Zakład swej działalności. Uważając, że w pierwszych zwłaszcza czasach organizowania własnej państwowości, należy wyleżyć wszystkie sily, aby utrzymać równowagę gospodarczą, użył Zakład swoich zapasów kasowych i dochodów bieżących przedewszystkiem na kredyty osobiste dla najbardziej w owym czasie potrzebujących, tj. dla zdemobilizowanych, którzy powracali do kraju bez sposobu do życia — często doszczętnie odarci. Udzielane wówczas przez Zakład kredyty interesantom wszystkich kategorii — aż do robotników umożliwiły bardzo wielu przeżyć najcięższych dni i rozpoczęcie zawodowej pracy.

Zarząd Zakładu czynił równocześnie u Rządu naszego w Warszawie starania o dalszą dotację celem utrzymania działalności Zakładu na dotychczasowych podstawach.

Rząd jednak, wychodząc z założenia, że skarb nasz wobec ogromu szkód bezpośrednich, których sanację musi objąć, nie jest w możności sanować szkód pośrednich, przecieź mniej dotkliwych, odmówił Zakładowi dalszej dotacji na te cele.

Zarząd Zakładu pomny, iż założycielom jego przyswieca od początku tendencja przemiany Zakładu tego z czasem na zwyczajną instytucję finansową dla miast, czynił starania o zrealizowanie tej myśli. Starania te wydały pomyślny rezultat. Ministerstwo Skarbu zatwierdziło bowiem w myśl wniosków Zarządu Zakładu nowy statut, wedle którego Zakład ma dalej istnieć pod firmą: „Miejski Zakład Kredytowy dla Małopolski” jako instytucja bankowa. Zadaniem tego Banku będzie popieranie gospodarczego rozwoju gmin miejskich i ludności miejskiej w Małopolsce, w szczególności popieranie działalności gospodarczej gmin, związków samorządnych i organizacji gospodarczych użyteczności publicznej, dalej popieranie przemysłu, handlu i wogóle zawodów produkcyjnych. W tym celu będzie Zakład udzielał kredytów, trzymając się przy ocenie zdolności kredytowej dłużnika i zaofiarowanego zabezpieczenia, ogólnych zasad bankowych.

Kapitał zakładowy nowej instytucji opiera się przedewszystkiem na aktywach Galicyjskiego Wojennego Zakładu Kredytowego, przyczem wystarczy wskazać oprócz innych aktywów na sumę około K 70,000,000.— ulokowanych w pożyczkach komunalnych i hipotecznych, a więc mających zupełne zabezpieczenie.

Przypadające od tego kapitału zakładowego coroczne odsetki i wszystkie zyski dobijane będą do kapitału, dopóki wysokość wkładki państwowej nie osiągnie sumy K 100,000,000.—, a udziału Gmin kwoty K 10,000,000.—. Miejski Zakład Kredytowy ma

prawo wydawania obiegów fundowanych na pożyczkach komunalnych i hipotecznych, — co roztwiera przed tą instytucją pole, do najszerzego rozwoju, — a początkowy silny kapitał zakładowy instytucji zapewni ty listom szczególne zabezpieczenie.

Jako instytut bankowy otworzy Zakład oddział dla wkładek oszczędnościowych i rachunków bieżących oraz oddział wekslowy, ewentualnie także oddział towarowy.

Doniosłem jest postanowienie nowego statutu, umożliwiające Zakładowi udział w zakładaniu i wspieraniu kredytem organizacji współdzielczych użyteczności publicznej, jak stowarzyszeń mieszkaniowych, konsumów, organizacji gospodarczych urzędników, robotników i wszelkich innych zawodów, umożliwi to bowiem ożywienie ruchu w tej tak ważnej dziedzinie życia gospodarczego, której Poznańskie w tak wysokim stopniu zawdzięcza swój dobrobyt i swą sprawność gospodarczą.

Organizacja Zakładu na nowych podstawach jest w toku, w ciągu najbliższych tygodni rozpocznie Zakład działalność we wskazanych kierunkach.

Siedzibą Zakładu jest Kraków, — na wniosek Rady administracyjnej ze zwoleń Ministerstwa Skarbu może być jednak Siedziba Zakładu przeniesiona do innej miejscowości, — oraz mogą być tworzone filje Zakładu.

Zarząd Zakładu spoczywa w rękach Dyrekcji i Rady Nadzorczej. Dyrekcję stanowią pp. dr. T. Dwerwicki, dr. A. Gross i Leopold Hebda i dr. F. Maiss jako delegat Rady administracyjnej do Dyrekcji i teje przewodniczący.

W skład Rady administracyjnej wchodzi pp. sp. Juliusz Leo, jako przewodniczący Rady, dr. Władysław Stesłowicz, poseł do Sejmu, wiceprezes Rady przewodniczący teje od zgonu sp. Lea. Dr. Karol Birgfeldner, szef sekcji w ministerstwie skarbu; Jan Klecki, poseł do sejmu, burmistrz m. Kołomyji, Piotr Kosobudzki, prezes Związku stowarzyszeń przemysłowych w Krakowie; dr. Roman Krogulski, adwokat i burmistrz w Krakowie; dr. Aleksander Kulczycki, dyrektor „Zem. Lw. Bank Hipoteczny” Lwów. dr. Natan Loewenstein, poseł do Sejmu; dr. Ferdynand Maiss, adwokat w Bochni, prezes dyrekcji; dr. Franciszek Małyewski, dyrektor Gal. Zakładu Kredytowego w Lwowie; Ferdynand Ohly, przemysłowiec i sekretarz zbry rękodzielniczej we Lwowie; dr. Władysław Pac prezes dyrekcji Okręgu Skarbowego w Krakowie Józef Sare, wiceprezydent m. Krakowa; Stanisław Schätzl, adwokat, burmistrz m. Brzeżan; dr. Jan Kaniy Steczkowski, dyrektor Banku krajowego.

—o—

Program wykładów powszechnych. Wtorek 13. bm. Prof. Dr. Weigel: „Jak należałoby sporządzić mapę Polski” (tamże) Środa 14. bm. Prof. Dr. K. Wojciechowski: „Pojęcie miłości u dawniejszych poetów polskich” (sala geologii Długosza 8.), Sobota 17. bm. Prof. Anczyc: „O włóknach tkackich i ich przeróbce na tkaniny” (Politechnika sala XII), wszystkie wykłady rozpoczynają się o godzinie 7. wieczorem. 18. bm. Niedziela o godz. 5. drugi wykład Dyrektora Rużyckiego: „O bankach Małopolskich podczas wojny i po wojnie”.

Zapowiedziane na 15 i 16. wykłady Prof. Rogali i Hirschera z powodu obłożnej choroby obu prelegentów nie odbędą się.

—o—

Polskie Towarzystwo Politechniczne W środę dnia 14. bm. o godzinie 6-tej wieczór odbędzie się w sali Towarzystwa przy ul. Zmorowicza 9. odczyt p. prof. E. Hauswalda na temat „Postępy w dziedzinie łożysk maszynowych”.

—o—

L. 6282.

OGŁOSZENIE KONKURSU.

Komisja Szkolna Księstwa Cieszyńskiego ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczyciela matematyki i fizyki w państwowym gimnazjum polskim w Cieszynie.

Podania zaopatrzone należycie w dokumenta służbowe i wystosowane do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w Warszawie wrośić należy w przepisanej drodze służbowej do Komisji Szkolnej Księstwa Cieszyńskiego w Cieszynie w terminie do 20. stycznia 1920 r. L. 6282. 15. W Cieszynie d. 20. grudnia 1919.

Geny drzewa. Urząd walki z lichwą ogłosił taryfę na drzewo, obowiązującą od d. 1. stycznia br. Przekroczenie powyższej taryfy karane jest aresztem do 4 miesięcy lub grzywną do 75 tysięcy i konfiskatą towaru.

—o—

XVII. B. Departament Magistratu.

Lb. 83. We Lwowie, dnia 12. stycznia 1920 r. **Spis ludności w dniu 20. stycznia 1920** celem uzyskania materiału odpowiadającego obecnym stosunkom ludnościowym do sporządzenia nowych legitymacji spożywczych.

W najbliższym czasie przystępuje Magistrat do wydania nowych legitymacji spożywczych, gdyż ważność obecnych legitymacji upływa z dniem 31. stycznia 1920. Celem uzyskania prawdziwych dat do sporządzenia nowych legitymacji, zezwala Magistrat spis ludności w dniu 20. stycznia b. r. przy pomocy pp. mężów zaufania dla rozdziału kart spójycia. Każdy właściciel realności względnie jego zastępca obowiązany jest dnia 18. stycznia zgłosić się u męża zaufania po odbior druków spisowych „kart zgłoszenia” bezpłatnie w ilości po trzy (3) egzemplarze dla każdego gospodarstwa domowego (partji) i rozdać następnie wszystkim lokatorom. Głowa gospodarstwa domowego (posiadacz mieszkania) (również i kolejarze) powinien wypełnić dokładnie „kartę zgłoszenia” w sposób w tych kartach wskazany według stanu z dnia 20. stycznia 1920 r. w trzech (3) równobrzmiących egzemplarzach i oddać takowe właścicielowi realności względnie jego zastępcy najpóźniej 21. stycznia b. r. Podnajemcy lub inni członkowie tego samego gospodarstwa domowego o ile posiadają odrębne legitymacje rejonowe czy konsumowe, sporządzić muszą osobną „kartę zgłoszenia” również w trzech (3) egzemplarzach z wyraźnym podaniem w rubryce „stosunek do posiadacza mieszkania”, że jest podnajemcą u X. Y. lokatora którego, przyczem muszą wyraźnie numer dotychczasowego sklepu rejonowego, ewentualnie konsumu. Zachodzą bowiem podobne bardzo częste wypadki u podnajemców u kolejarzy, którzy nie będąc kolejarzami nie mogą też korzystać z konsumów kolejowych. Właściciele realności po zebrańiu wszystkich „kart zgłoszeń” z całego domu, po dokładnym sprawdzeniu wiarygodności podanych dat, zwłaszcza co do ilości osób, obowiązani są zwrócić takowe mężowi zaufania do dnia 23. stycznia 1920. w przeciwnym bowiem razie mąż zaufania nie wyda właścicielowi realności kart spójycia dla wszystkich ewentualnie dla tych mieszkańców którzy „kartę zgłoszenia” nie przedłożyli.

Zebrane „karty zgłoszenia” z całego rejonu zwrócą mężowie zaufania najpóźniej do dnia 25. stycznia 1920. roku biurom okręgowym z pozostałą resztą nieużytych kart zgłoszeń.

Nekrologja.

Wydział i Rada dyscyplinarna Izby adwokatów we Lwowie

zawiadamiają o śmierci prezidenta Izby
bł. p.

Dr. Tobiasza Stefana Askenasego

zmarłego we Lwowie dnia 10. stycznia 1920.

Obrzęd pogrzebowy odbędzie się z domu żałoby przy ul. Jagiellońskiej 20 we wtorek dnia 13. stycznia br. o godz. 2:30 popoł.

Pogrążona w głębokim smutku Izba Adwokatów zaprasza do oddania ostatniej posługi swemu wielce zasłużonemu i ukochanemu Prezydentowi, najlepszemu Koledze, jednemu z najwybitniejszych przodowników stanu w Polsce, wielkiemu obrońcy i bojownikowi o prawo.

We Lwowie, dnia 10. stycznia 1920.

KTO CZĘKA TEN TRACI!

Natychmiast dostarczymy

Kompletne urządzenie tartaku, —
 Lokomobile parowe od 8 do 500 HP,
 Motory ropowe od 5 do 300 HP, —
 Piugi parowe i m torowe, — — —
 Urządzenie elektrowni od 5 do 100 KW,
 Urządzenie asenizacyjne do czyszczenia
 d. tów kloaczych, — — — — —
 Maszyny do obróbki drzewa i metali,
 Kotły i maszyny parowe, — — — — —
 Urządzenie cegielni mechanicznej, —
 Toczki szmirglowe „NAXOS”, — —

F-ma PION Lwów

LWOWSKA 48. 166
 OSOBISTE KONFERENCJE MIĘDZY 2. a 4.

KTO CZĘKA TEN TRACI!

DO SPRZEDANIA.
 Około 1850 mtr. lanozel. rur mufowych 200 mm średnicy w świetle
 1200 „ „ „ 150 „
 1800 „ „ „ 125 „
 50 „ „ „ flanszow. 150 „
 24 „ „ „ 200 „
 2200 „ kutozel. surog. nitcznie spajanych rur flanszowych 150 mm
 30 „ „ „ 175 „
 Rozmaite łączniki do powyżej wymienionych rur.
 1 pompa wirująca, popęd pasowy, 2000 litrów czynności minutowej.
 1 pompa z motorem elektrycznym 50 koni, 1330 ltr.
 Łaskawe zgłoszenia uprasza 4.4

E. JENTSCH, Poznań, ul. Rycerska

Bandaż przepuklinowy

 na sprężynkach i bez spręży. Leczenie guzów i guzów
 Ciepki i zimny dla kobyli. Bandaże i celka
 gumowe przeciw wypadaniu macicy. Bandaże na
 tułaję i nogę. Mocznik gumowy dla między n
 i pośladkowych na pęcherz do chodu, spaceru
 i pod dzy. Łożeczko gumowe i owijaki elasty-
 czne na żyłki nóg. Pieluchynki przeciw
 zabiegom.
M. I. POLCZER
 Samier 11. Galicja. 7596

WINA Węgierskie -
 i Austriackie
 po najniższych cenach poleca 3
HANDEL HERBATY I KAWY
EDMUNDA RIEDLA
 we Lwowie, ul. Rutowskiego 3.

Każdy palacz musi przyznać,
 że tutki i bibułki cygaretowe
„SOLALI“
 są najlepsze. 2

Korespondent(ka) polsk-niemiecki z grun-
 towną znajomością
 buchalterji znajdzie stałe zajęcie. — Zgłoszenia 220
 Krajowy Związek Straży Pożarnych, Piekarska 26.

MYDŁA toaletowe francuskie
 poleca hurtowo po cenach konkurencyjnych
 Perfu-
 merja „**LOUX**” Warszawa, Marszałkowska
 123, róg Siennej. 445

Szkló okienne
 częściowo i w ładunkach wagonowych
 sprzedaje 169
POLSKIE TOW. HANDLOWE T.A.
 w Krakowie, Sławkowska 4, II. p.

MASZYNISTA
 poszukiwany dla tartaku.
 Pożądana praktyka i doświadczenie, jakoteż
 uzdolnienie wykonania reparacji we własnym
 warsztacie, znajomość maszyn do obróbki
 drzewa i instalacji światła elektrycznego.
 Oferty z podaniem narodowości, wieku, stanu
 rodziny, z odpisami świadectw, należy nad-
 syłać pod adresem: 267
SPÓŁKA DRZEWNA
 firm „Budulec” i „Towarz. Odbudowy”
 we Lwowie, ul. Akademicka 1. 23.

Makuch rzepakowy,
Nasienie buraczane,
Kiełki jęczmienne
 na paszę dla bydła
 sprzedaje: 207
BANK ROLNICZY
 we Lwowie, ul. Roperówka 20.

Potrzebny korespondent
i dwie korespondentki
 stenografujące przynajmniej po polsku.
 Oferty pod „B. R.” do biura ogłoszeń
 Sokołowskiego we Lwowie. 222

Znowu do nabycia! **SKABOFORM** Znowu do nabycia!
w 3 dniach skutkuje!
 Na świerzb, swęczenie, liszaje skóry niezawodny
 środek, przez lekarzy wielokrotnie polecony Dra
 Flesch' oryginalna mase i puder
„SKABOFORM”
 nie brudzi, nie barwi, bez zapachu.
 Do nabycia we wszystkich aptekach.
 Skład główny: Główny rozsprzedaż „Skabo-
 forma” dla Polski Kraków, Lubicz 22. 3435

10.000 kg. JABŁEK
 mam do sprzedania w cenie przystępnej
JAN BIENEK 187
ZŁOCZÓW, Dworzec kolejowy.

„VESTA”
Bank Wzajemnych Ubezpieczeń na życie w Poznaniu
ODDZIAŁ LWOWSKI plac Marjacki I. 5, II. p.
 największa instytucja ubezpieczeń w Polsce, założona w r. 1873
 przeprowadza ubezpieczenia życiowe w najrozmaitszych kombinacjach z ogłędzinami
 lekarskimi, jak też bez ogłędzin lekarskich;
 ubezpieczeni: posagowe, służby wojkowej i ubezpieczenia dziatwy szkolnej. Przepro-
 wadza dalej ubezpieczenia od wypadków i odpowiedzialności prawnej, pod nadzwyczaj
 dogodnymi warunkami i za opłatą jak najniższych premji. 4010
Dyrekcja Banku „VESTY”
Oddział Lwowski.
 Równocześnie angażujemy w charakterze inspektorów rzutnych i uczciwych
 Panów i Pań tak we Lwowie, jak i na prowincji pod jak najbardziej korzystnymi
 warunkami.

23
Łóżka żelazne
 poleca

A. NAJSKI
 Lwów, Sobieskiego 3.

BERNARD POŁONIECKI
 kupuje 18
Fortepiany i pianina
 we Lwowie, ul. Klem. Tańskiej 1.